

Nyhet! Rapporten Farlige forbindelser 2 er ute. Les hvordan norske bedrifter, kommuner og statens pensjonsfond er økonomisk involvert i Israelsk okkupasjon.

[Denne saken er publisert på Fagforbundets nettsider 29.09.2015](#)

Tekst: Per Flakstad

Norsk Folkehjelp og Fagforbundet står bak rapporten «Farlige forbindelser II», og organisasjonene mener norske myndigheter må utarbeide en skriftlig anbefaling til norsk næringsliv om å unngå økonomisk samarbeid med selskaper som støtter ulovlig bosettingsvirksomhet på okkuperte områder.

- Last ned hele rapporten her: [Farlige forbindelser II](#)

Samtidig ønsker forbunderne etiske retningslinjer for Statens pensjonsfond utland, som ifølge rapporten fortsatt bidrar til okkupasjon og undertrykkelse gjennom investeringer i israelske statsobligasjoner.

– FEIE FOR EGEN DØR

– Dette handler om å feie for egen dør. Vi kan ikke på den ene siden fordømme okkupasjon og brudd på folkeretten og menneskerettigheter samtidig som vi tjener penger på okkupasjonen, sa Fagforbundets leder Mette Nord da rapporten ble presentert i Oslo mandag ettermiddag.

Hun mener både [den første rapporten fra 2012](#) og oppfølgeren i år gir norske myndigheter alle de opplysningene som trengs for å utarbeide råd til næringslivet og etiske retningslinjer for investeringer.

Både hun og generalsekretær Liv Tørres i Norsk Folkehjelp er skuffet over at myndighetene ikke har fulgt opp dette.

– 21 europeiske land har allerede frarådet sitt næringsliv å ha økonomisk samkvem med bosettingene på okkupert område i Israel. Norske myndigheter burde etter vårt syn gått foran, men nå er det i hvert fall på tide at de følger etter, sa Liv Tørres under presentasjonen.

Fra 2011 til i fjor har Statens Pensjonsfond Utland økt sine investeringer i israelske gjeldspapirer fra 199 millioner til 8 milliarder kroner. I praksis er dette det samme som å gi betingelsesløse lån til israelske myndigheter, ifølge den ferske rapporten.

REGJERINGEN AVVISER

Fagforbundet og Norsk Folkehjelp mener det er en overhengende fare for at investeringene strider mot Norges ansvar for ikke å støtte opp om folkerettsbrudd.

Regjeringen avviser likevel å utvide de etiske retningslinjene for investering i statsobligasjoner:

– Retningslinjene for observasjon og utelukkelse gjelder selskaper, ikke stater. Det er ikke et tema å utvide dem til å gjelde stater, sier statssekretær Paal Bjørnstad (Frp) til NTB.

Han sier fondet ikke skal være et utenrikspolitisk virkemiddel, og at begrensningene på fondets investeringer i statsobligasjoner bare skal være et unntak for stater der det er innført FN-sanksjoner eller andre internasjonale tiltak.

Nå omfatter unntaket Nord-Korea, Iran og Syria.

OGSÅ KOMMUNER

Nytt i årets rapport er at de har sett på investeringer og økonomisk samkvem mellom Israel og de fire største kommunene i Norge, Oslo, Bergen, Stavanger og Trondheim, og samtlige av dem har investeringer i flere av de 14 selskapene som ifølge rapporten er involvert i alvorlig grad i okkupasjonen.

Alle kommunene har en eller annen form for etiske retningslinjer for sine fondsplasseringer, og opplyser at de følger eksklusjonslista til Statens Pensjonsfond Utland. Det er imidlertid ingen av dem som offentliggjør hvilke selskaper som er utelukket fra kommunens investeringer.

PRESS VIRKER

Noe positivt har også skjedd siden den forrige Farlige forbindelser-rapporten i 2012. Blant annet har Nordea utelukket selskapet Cemex fra sin investeringsportefølje på grunn av at det gjennom gruvedrift utvinner ikke fornybare ressurser på okkupert område, og i juni i år gjorde KLP det samme. Universitetet i Bergen valgte i 2013 vakselskapet Nokas framfor G4S på grunn av omdømmerisiko som var knyttet til selskapets bidrag til menneskerettighetsbrudd i Israel og Palestina. I fjor meldte det israelske selskapet SodaStream at de planlegger å flytte fabrikken sin ut av okkupert område i løpet av 2015. Det multinasjonale selskapet Veolia solgte seg i år ut av Jerusalem Light Rail som betjener bosettingene i Øst-Jerusalem, etter mange års kritikk av selskapet.

– Målet vårt med disse rapportene er å styrke arbeidet for å få slutt på alle norske bånd til den israelske okkupasjonen. Og eksemplene på de positive tingene som har skjedd de siste årene viser at opplysningsvirksomhet og press har en virkning, sier Mette Nord og Liv Tørres.